

Ta slučaj nam jasno kaže, da učitelju ne zadostuje znanje samo šolskih postav, naredb i. t. d., temveč on si mora tudi pridobiti najmanje toliko pozitivnega znanja v pravnih zadevah in v zadevi državne justice, da more ločiti pravo od neprava. Nevednost je bila in bode poguba posameznika in naroda.

Končno še nekaj o famoznem pojmu: „Mednarodni napis“. Kakšen je neki ta napis? Ali je to volapük ali posebni hijeroglifi? Razmišljal sem to zadevo ter končno prišel do prepričanja, da je g. predlagatelj mislil morda pod tem izrazom zgodovinski poljski „molk“ (slepi nagrobni spomenik) ali pa celo nemški jezik, ki bi naj postal mednarodni. Uboga mati Slovenija se joče nad slepoto svojih sinov! Uprav iz žarišča mariborskih pedagogov se je razlila po slovenskem Štajarju hitrejša metoda germanizacije v obliki nemških vadnic, a za njimi korakajo z zavezanimi očmi njihovi učenci, tipajoč za „mednarodnimi napisi“.

Pravni zagovornik volje in želje pokojnega tovariša g. Kriveca „dohtar“ Jona.

Društveni vestnik.

Štajersko.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo je zborovalo dne 10. avgusta t. l. zopet pri sv. Križu. Z ozirom na to, da je več cenjenih tovarišev in tovarišic že naprej z uvaževanja vrednimi razlogi opravičilo svojo odsotnost in z ozirom na to, da vroči „pasji dnevi“ niso nič kaj vabljivi za društvena zborovanja, smo se bali, da to pot društvo ne bo sklepčno. A vrljub temu je prišlo k zborovanju 16 tovarišic in tovarišev. Med njimi je bil v Zibiki na počitnicah bivajoči tovariš Josip Brinar kot gost.

Glavna točka dnevnega reda je bilo podavanje tovariša Kurbusa o čebelarstvu. Podavatelj upa, da bo pred nekaterimi mesci izišli odlok v. e. kr. dež. šol. sveta štaj., s katerim se kraj. šol. svetom zaukazuje dovoliti potrebni denar, da se pri vsaki šoli napravi čebelnjak, imel zaželjeni uspeh. Ker bi pa lahko marsikateri začetnik v čebelarstvu v tej zadevi kaj nerodnega ukrenil, zato poda govornik kot izkušen čebelar praktične migljaje glede na napravo čebelnjaka, glede na uredbo panjev ter glede na nabavo potrebnega čebelarskega orodja. Tudi je iz svojega čebelnjaka prinesel najpotrebnejše orodje na ogled.

Vse podavanje je preveval blagohotni namen večšega čebelarja, tudi pri svojih tovariših vzbuditi isto veselje do čebelarstva, koje navdaja njega samega. V to svrhu obljubi, da hoče — ako ne pride vmes posebnih ovir — v letošnjih velikih počitnicah privediti v Šmarji tridnevni praktični čebelarski tečaj za učitelje.

Deloma se je tudi razgovarjalo o vprašanih za letošnjo okr. učit. konferenco rogaškega okraja.

Končno se sklene, da priredi društvo v četrtek, dne 4. septembra t. l. hospitacijo v Zibiki. Po hospitaciji se pa ima vršiti ravnotam društveno zborovanje z običajnim dnevnim redom.

Konjiško učiteljsko društvo je zborovalo dne 7. vel. srpana v konjiški slov. šoli. Udeležba je bila še precej dobra. Po običajnem pozdravu, posebno na goste: gospodični Kožuh in g. Pirh — Konjice, ter g. Pukmeister — Kebelej, preide se na dnevni spored.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita ter odobri neizpremenjen. Dopisi so došli društvu ti-le: 1.) Vabilo vseučilišnikov glede ljudskega shoda v Šmarjah. 2.) Dopis pripravljalnega odseka o prireditvi „Zavezinega“ zborovanja v Trstu ter glede nameravanega izleta po morju v Benetke. 3.) Vabilo „Slov. pevskega društva v Ptuj“, s katerim vabi učiteljstvo k sodelovanju pri pevski slavnosti. Nato poročata tovariša gg. Čeh in Jurko, prvi o sadjarskem in vinorejskem tečaju v Mariboru, drugi o vinorejskem tečaju v Ljuto-

meru. Prav podrobno in zanimivo sta nam opisala, kar sta opazovala in doživela, kar sta se naučila v omenjenih tečajih. Oba gg. podavatelja priznata, da se marsikaj nauči na takih tečajih, zato priporočata, naj se jih o priliki vdeležijo i drugi tovariši.

Društvene zadeve. Tajnik prebere pregled dosedanjega društvenega delovanja, kar je sestavljal po društvenih listinah. Pač žal, da se je izgubilo mnogo takih listin, s čemur se je gotovo mnogokaj važnega izza društvenega življenja pokopalo v grob. Da se zadeva glede spominske knjige prejkoprej reši, zato se prepusti i končna izvršitev tovarišu Časl-u.

V svrhu določitve števila društvnikov naroči se gđ. blagajničarici, naj blagovoljno reši to zadevo do prihodnjega zborovanja. — Iz vprašalne skrinjice: 1.) Učenka je renitentna dve leti, pozneje zbolí mati. Ali se sme v tem slučaju opravičiti? — Opraviči se, ako je res potrebna v postrežbo materi. 2.) Ali se sme šolski vodja-vojak pred koncem šolskega leta k vojakom poklicati? — Zadeva naj se naznani okraj. glavarstvu. — Določi se poročevalec o letošnji okrajni konferenciji za „Slov. Šolsko Matico“ in za „Učit. Tovariša“. G. Jurko nagovarja, naj učiteljstvo obilnejše pristopi k „Slov. Matici“, hkrati tudi nasvetuje, naj se pobirajo prispevki za „Dijaški dom“ v Celju. Omenim naj še, da je k našemu društvu pristopil kot podporni ud vseučilišnik g. Ant. Prus v Konjicah. Živel! Prihoduje zborovanje bode dne 6. listopada v Konjicah, katerega se bodo gotovo vdeležili vsi društvniki po tako dolgem odmoru. Na svidenje torej! Janko.

Književnost in umetnost.

Navodilo k Črnivčevi Računici je ravnokar izšlo. Dobiva se v trgovini g. J. Bahoveca in pri Slovenski šolski Matici po 1-20 K.

„Dnevnik“ je izdal in založil trgovec s šolskimi potrebščinami, g. J. Bahovec. „Dnevnik“ ima 100 listov in velja samo 1-20 K, po pošti 20 h več.

Svetopisemsko slike Starega in Novega zakona. Po izvornih slikah Ernesta Pesslerja na Dunaju. Izdane po naročilu e. kr. ministrstva za bogočastje in nauk in z odobrenjem knez nadškofjskega konzistorija na Dunaju. 32 slik v umetno dovršenem barvotisku. Cena: na belem kartonu napete, v mapi ali na močnem kartonu napete s pripravo za obešanje 24 K. — Vsebina: 1. Prvi greh. — Izgnanje iz raja. — 3. Vesoljni potop. — 4. Konec Sodome in Gomore. — 5. Izakovo darovanje. — 6. Rebeka pri vodnjaku. — 7. Jožef prodan. — 8. Jožef se da spoznati svojim bratom. — 9. Jobova potrpežljivost. — 10. Mojzesa najdejo ležečega v jerbasu. — 11. Faraonov pogin. — 12. Mojzes sproži vodo iz skale. — 13. Mojzes prejema tabli z božjimi zapovedimi. — 14. Savel in David. — 15. Salomonova sodba. — 16. David in Goljat. — 17. Tobijevo ozdravljenje. — 18. Danijel v levnjaku. — 19. Marijino oznanenje. — 20. Kristusovo rojstvo. — 21. Dvanajstletni Jezus v tempelju. — 22. Satan skuša Kristusa. — 23. Jezus kot učenik pridiga na gori. — 24. Jezus vzbuja mrtve. — 25. Kristus miri vihar na morju. — 26. Jezus na Oljski gori. — 27. Kristus pred Pilatom. — 28. Kristus na križu. — 29. Kristus v grob položen. — 30. Kristusovo vstajenje. — 31. Jezus z učencema v Emavsu. — 32. Kristusov vnebohod.

Po našem mnenju bi ne smela nobena šola biti brez svetopisemskih slik; saj je docela nemogoče, da bi se brez teh slik poučeval veronauk nazorno. Skušnja nas uči, da se po večini naših šol otrokom veronauk preveč mehanično in s silo utepa v glavo. Namesto, da bi veroučitelj na podstavi svetopisemke slike razlagal otrokom veronauk, pa pusti 3—6 ali še več strani učencem mehanično prebrati in to se morajo do prihodnje ure naučiti na pamet. Ni nam treba povdarjati, da se s tako „metodo“ učencem ne vzbuja ljubezen do predmeta, doseže se s takim postopanjem baš nasprotno namen: otroci se vsled tega veronauka že od daleč boje, ker morajo ves svoj domači prosti čas zabiti z mehaničnim učenjem veronauka. Znan nam je bil veroučitelj, ki pri veronauku ni rabil nikdar knjige. V razred je prinesel svetopisemsko

podobo in na podstavi te slike je razlagal otrokom veronauk tako mično, da so otroci komaj čakali prihodnje ure. In kako gladko, kako razumno so vam potem otroci odgovarjali na vsako vprašanje. In vse to so se naučili v šoli; tako bi morali postopati po našem mnenju vsi veroučitelji. V ta namen je pa treba v prvi vrsti, da imajo veroučitelji na razpolago svetopisemske slike. Zato zgoraj omenjene slike vsem šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom kar najtopleje priporočamo. Brez njih se mučijo veroučitelji in trpinčijo učenci, brez „svetopisemskih slik“ je uspešen pouk v veronauku nemogoč.

Katalog des k. k. Schulbücher-Verlages in Wien. I. Teil. Lehrtexte und Lehrmittel — je izšel v novi izdaji.

Vestnik.

Obletnica smrti cesarice Elizabete. Dne 10. septembra, v dan smrti cesarice Elizabete, se je pripeljal cesar v kapucinsko cerkev ter četrto ure molil na grobu pokojne cesarice Elizabete. Molil je tudi potem na grobu svojih staršev in cesarjeviča Rudolfa.

Najvišje odlikovanje. Ravnatelj II. mestne šole, gospod nadučitelj Frančišek Raktelj je dobil povodom svojega umirovljenja zlati zaslužni križec. Čestitamo!

Osobne vesti. G. Frančišek Gabršek, šolski voditelj na I. mestni šoli v Komenskega ulicah, je imenovan nadučiteljem in šolskim voditeljem na II. mestni šoli na Cojzovi cesti; šolskim voditeljem na I. mestni šoli je imenovan g. Jakob Dimnik, dozda učitelj na II. mestni šoli. Na izpraznjena učiteljska mesta na II. mestni šoli so imenovani gg. Frančišek Gärtner iz Kranja, Ivan Bernot iz Vel. Doline in Pavel Gorjup iz Kamnika. Imenovani so nadalje: za Bled g. Avgust Jensko, za Čatež g. A. Vidmar, za Breznico gđ. Karolina Damjanovič, za Banjaloko gđ. Frančiška Mikec, za Leskovec gđ. Angela Baudek, za Bohinjsko Bistrico gđ. Frančiška Zemljan, za Planino g. Anton Krže, za Št. Rupert g. Ivan Simončič, za Rako gđ. Ljudmila Črne, za Št. Janž gđ. Ana Kopač, za Dob g. M. Hiti, za Hrušico g. Jakob Cepuder, za Zatičino gđ. Ernestina Zajec, za Tržišče gđ. Marija Garbajs. V začasni pokoj je šla g. Apolonija Dolinšek v Št. Vidu pri Cerknici. G. Frančišek Ivane iz Senožece je imenovan učiteljem na deški šoli v Kranju. Na rudniški šoli v Idriji je začasno nastavljen učit. kandidat g. Rafael Gostiša. Začasno so nastavljeni na I. mestni šoli v Ljubljani gg. Rudolf Vrabl, J. Fabine, gđ. Minka Skaberne in Bogomila Globočnik. Učitelja I. mestne šole gg. Engelbert Gangl in L. Jelenc sta prideljena v službovanje mestni slov. dekl. Srazr. pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Vsled lastne prošnje sta premeščena F. Punčuh, š. voditelj v Senožečah v enaki lastnosti v Vrhpolje pri Vipavi; učiteljica Ivana Prešern iz Planine v Vrhpolje pri Vipavi. Do namestitve nadučiteljske službe v Senožečah je poverjeno začasno šolsko vodstvo tamošnje šole tamošnjemu učitelju Franu Merčinu. Suplent na II. državni gimnaziji v Ljubljani, gosp. J. Kostial je imenovan glavnim učiteljem na pripravnici v Kopru.

Dva častna občana. Občinski odbor v Vrhpolju je imenoval g. nadučitelja Fr. Punčuha častnim občanom in občinski odbor v Mokronogu pa odhajajočega nadučitelja g. Jerneja Ravnikarja.

Kaj pa to pomeni? Nadzornik g. J. Supanek, ki ne sprejema rad obedov, posebno pa ne prenočišča od naprednih učiteljev, posebno tam ne, kjer so primerne krčme, prenočil je 25. m. m. pri nadučitelju g. Jurkoviču, t. j. pri najmenitnejšem Slomškarju slov. Štajarja. Ker je g. nadzorniku gotovo znano mišljenje in delovanje omenjenega g. nadučitelja, ker pozna g. nadzornik razmerje dotičnega nadučitelja z učiteljstvom šmarskega okraja kakor tudi z učiteljstvom njegove šole, moral je imeti gotovo poseben povod, da je izkazal čast temu osamljenemu Slomškarju. Je li hotel pridobiti Jurkoviča za našo stvar, ali je hotel iskati krepila pri Slomškarju, vendar ne vemo, zato pa vprašamo, kaj pa to pomeni?

Odlikovanje. C. kr. deželni šolski svet je vsled inšpekcijskih poročil e. kr. okrajnega in e. kr. deželnega nadzornika izrekel vodstvu in učiteljstvu štirirazredne ljudske šole v Metliki priznanje.

Belokranjsko učiteljsko društvo priredi dne 21. in 22. t. m. slavnost 40-letnega službovanja nadučitelja in e. kr. okr. šolskega nadzornika gosp. Ant. Jeršinoviča iz Črnomlja.

Slovenska učiteljska zveza. Pravila za slovensko učiteljsko zvezo za Štajersko je vlada potrdila.

II. slovenska umetniška razstava se otvori 20. t. m. v „Narodnem domu“ v Ljubljani. Doslej je priglašeni 187 del. Razstave se udeleži tudi nekaj novih in mlajših umetnikov in umetnic. Arrangement te razstave bo docela drugačen, nego je bil prvi. Razstavo uredi gg. Jakopič, Grohar, Strnen in Žmitek. Plakat slika g. Grohar. Tudi II. razstava se otvori slovesno. Društva in dijaki bodo imeli znižano vstopnino.

Šolske razmere na Voloskem. — Značilno za šolstvo na Voloskem, kjer je prebivalstvo, vsaj domače, skoro izključno hrvatske narodnosti, je to, da se je na tamošnje italijansko šolo upisalo letos samo 28 otrok in še med temi le 5 pravih Vološčanov in pa, da sta za to kopico otrok nameščena 1 učitelj in 1 učiteljica; — a za tamošnjo hrvatsko šolo pa mora skrbeti družba sv. Cirila in Metoda z narodnimi žalji rodoljubnih ljudi. To so razmere, ki delajo — vso čast vladajočemu zistemu.

Čebelarški tečaj se bo vršil dne 6., 7. in 8. oktobra v Šmarji na Štajerskem. Predavala bosta gg. Fr. Rojina in J. Kurbus.

Nemško žensko učiteljsko društvo v Mariboru. Ministrstvo za nauk in bogočastje je od štajarskega deželnega zbora sklenjeno ustanovitev ženskega učiteljskega društva v Mariboru odobrilo.

Klerikalne šole. V šolskem letu 1900/1 je podelilo ministrstvo pravico javnosti 13 klerikalnim šolam. Razen teh je dobilo isto pravico le še čvetero šol.

Pedagoško društvo v Krškem priporoča sledeče knjige po znižani ceni: 1. Učiteljski pravnik (nova knjiga) cena 1 K. 2. IV., V., VI., VII., Pedagoški letnik prej 2 K, sedaj po 60 v. 3. Jezikovni pouk prej 1 K 20 v, sedaj 80 v. 4. Nazorni pouk prej 2 K 60 v, sedaj 1 K 80 v. 5. * Navod k početnemu risanju prej 80 v, sedaj 60 v. 6. * Pouk o črtah prej 80 v, sedaj 60 v. 7. * Stavbni črtaji prej 2 K, sedaj 1 Krono.

Te tri knjige se priporočujejo osobito rokodelcem, zidarjem, tesarjem in drugim. Te cene veljajo za naročnike, ki naroče knjige naravnost pri odboru v Krškem. — Pri cenah je vračunjena tudi poštuina.

Obmejni slovenski učitelji dobe te knjige brezplačno.

2500 duhovniških šol so zaprli na Francoskem vsled znanih novih določeb proti kongregacijam. Umevno, da so francoski „kavci“ iz sebe. Ali ne pomaga nič. Francoska vlada je sprevidela, kako pogubonosna in obstojna države ne varen element so klerikalci, vsled česar iztreblja njihove moči korenito in sistematično.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1725.

Kranjsko.

Na razširjeni trirazredni ljudski šoli v Kožani je eno učno mesto stalno popolniti. Prošnje so predpisanim potom semkaj vlagati do dne 9. oktobra 1902.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 9. decembra 1902.

Št. 1011.

Na enorazrednici na Radovici razpisana je služba učitelja-voditelja s postavnimi dohodki in prostim stanovanjem v stalno oziroma začasno nameščenje. Prošnje vlagati je do 6. oktobra t. l. pri e. kr. okr. šolskem svetu v Črnomlju.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 10. septembra 1902.

Št. 1800.

Na štirirazrednici v Senožečah je izpraznjeno nadučiteljsko mesto zopet popolniti. Prošnje so predpisanim potom vlagati semkaj do dne 16. oktobra 1902.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni dne 15. septembra 1902.